

PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

SALOČIŲ ANTANO POŠKOS VIDURINĖS MOKYKLOS FINANSINIO AUDITO ATASKAITA

2013 m. balandžio 3 d. Nr. A – 3
Pasvalys

ĮŽANGA

Finansinis auditas atliktas Savivaldybės kontrolieriaus 2012 m. rugsėjo 5 d. pavedimu Nr. PA – 17. Auditą atliko Savivaldybės kontrolierė Rima Juodokienė.

Audituojamas subjektas – Saločių Antano Poškos vidurinė mokykla (toliau – Mokykla), adresas – Vytauto g. 11, Saločiai, Pasvalio raj.; juridinio asmens kodas – 190615670.

Audituojamu laikotarpiu Mokyklai vadovauja direktorė Laima Jankauskienė, vyriausiąja buhalterė dirba Loreta Suveizdienė.

Audito tikslas – įvertinti įstaigos vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą bei ekonomiškumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams, pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl 2012 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

Audituojamas laikotarpis – 2012 metai.

Ši audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Savivaldybės tarybai dėl pateiktų tvirtinti 2012 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo ir dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto statistinių ataskaitų, dalis.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinius ir kitas ataskaitas, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pateikiama audito išvadoje.

Mokyklos pagrindinės veiklos sritys pagal Saločių Antano Poškos vidurinės mokyklos nuostatų¹ - ikimokyklinis ugdymas; priešmokyklinis ugdymas; pradinis ugdymas; pagrindinis ugdymas; vidurinis ugdymas; neformalusis švietimas ir socialinės priežiūros paslaugos Dagių, Puškonių ir Žaideikonių daugiafunkciniuose centruose.

2012 metais Mokykloje mokėsi vidutiniškai 312 moksleiviai ir 22 priešmokyklinio ugdymo vaikai (dvi priešmokyklinio ugdymo grupės).

Audito metu vertinome Mokyklos 2012 metų metinių ataskaitų rinkinį: **metines finansines ataskaitas** – Finansinės būklės ataskaitą pagal 2012-12-31 duomenis (2-ojo VSAFAS „Finansinės būklės ataskaita“ 2 priedas), Veiklos rezultatų ataskaitą pagal 2012-12-31 duomenis (3-iojo VSAFAS „Veiklos rezultatų ataskaita“ 1 priedas), Grynojo turto pokyčių ataskaitą pagal 2012-12-31 duomenis (4-ojo VSAFAS „Grynojo turto pokyčių ataskaita“ 1 priedas), Pinigų srautų ataskaitą pagal 2012-12-31 duomenis (5-ojo VSAFAS „Pinigų srautų ataskaita“ 2 priedas), 2012 m. finansinių ataskaitų aiškinamąjį raštą (6-ojo VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“); **metines biudžeto vykdymo ataskaitas** – Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti 2012-12-31 ataskaitą (forma Nr.1), Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2012-12-31 ataskaitą (forma Nr. 2), finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų 2012-12-31 ataskaitą (forma Nr. 3), Mokėtinų ir gautinų sumų 2012-12-31 ataskaitą (forma Nr.4) ir aiškinamąjį raštą.

Mokyklai 2012 metams buvo skirta² 1887,5 tūkst. Lt asignavimų, iš jų 1882,0 tūkst. Lt – Mokyklos funkcijoms vykdyti; 5,5 tūkst. Lt – teikiamoms paslaugoms finansuoti. Darbo užmokesčiui skirta 1279,3 tūkst. Lt. Turtui įsigyti asignavimai nenumatyti. Asignavimai Mokyklai buvo tikslinti tris kartus³. Po patikslinimų Mokyklai skirta 1953,1 tūkst. Lt asignavimų, iš jų – 1250,3 tūkst. Lt darbo užmokesčiui, 23,0 tūkst. Lt - turtui įsigyti.

Mokykla vykdė 3 programas: Savivaldybės biudžeto lėšų programą 9.2.2.1. „Mokyklos, priskirtos vidurinės mokyklos tipui“; valstybės biudžeto lėšų programą 9.2.1.1. „Mokyklos, priskirtos vidurinės mokyklos tipui“; teikiamų paslaugų programą 9.2.2.1. „Mokyklos, priskirtos vidurinio ugdymo tipui“.

Mokyklos direktorius 2012 m. vasario 21 d. patvirtino sąmatas. Tikslinant asignavimus buvo patikslintos sąmatos.

¹ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. gegužės 30 d. sprendimas Nr. T1 -127 „Dėl Pasvalio r. Saločių Antano Poškos vidurinės mokyklos nuostatų patvirtinimo“.

² Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. vasario 15 d. sprendimu Nr. T1 –10 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės 2012 metų biudžeto patvirtinimo“.

³ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimais: 2012 m. rugsėjo 26 d. Nr. T1 – 211; 2012 m. lapkričio 28 d. Nr. T1-247; 2012 m. gruodžio 27 d. Nr. T1-259.

2012 metais Mokyklai Finansų skyriaus pervedė 1952,8 tūkst. Lt Savivaldybės tarybos skirtų asignavimų. Nepervesta 0,3 tūkst. Lt planuotų asignavimų teikiamoms paslaugoms finansuoti, nes įstaiga nesurinko planuotų pajamų.

2012 metais Mokykla gavo 264,6 tūkst. Lt pavedimų lėšų:

<i>Lėšų šaltinis ir paskirtis</i>	<i>Suma (Lt)</i>	
	<i>Pajamos</i>	<i>Išlaidos</i>
Likutis sąskaitoje 2012-01-01	0	
ES projektas dienos centrų veiklai	124669	124669
2 proc.parama	2212	2212
Mokinių maitinimas	122263	122263
Projektas“ Stiprinkime.sveikatą kartu.“	2400	2400
Projektas „Kuriame kiną“	500	500
Fizikos konkursas	2900	2900
Už elektrą ir vandenį	9625	9625
Iš viso	264569	264569
Likutis sąskaitoje 2012-12-31	0	

Mokyklos 2012 metų biudžeto lėšų kasinių išlaidų struktūra pagal ekonominę klasifikaciją

<i>Išlaidų pavadinimas</i>	<i>Išlaidos iš Savivaldybės biudžeto lėšų</i>				<i>Išlaidos iš specialiosios programos lėšų</i>		<i>Iš viso išlaidų</i>	
	<i>MK lėšos</i>		<i>Savivaldybės biudžeto lėšos</i>		<i>tūkst. Lt</i>	<i>proc.</i>	<i>tūkst. Lt</i>	<i>proc.</i>
	<i>tūkst. Lt</i>	<i>proc.</i>	<i>tūkst. Lt</i>	<i>proc.</i>				
Darbo užmokesčio ir socialinio draudimo išlaidos	1428,8	93,6	200,2	47,8	0	0	1629,0	83,4
Prekių ir paslaugų naudojimo išlaidos	40,2	2,6	207,2	49,4	7,8	100,0	255,2	13,1
Socialinės išmokos	33,7	2,3	11,9	2,8	0	0	45,6	2,3
Išlaidos turtui įsigyti	23,0	1,5	0	0	0	0	23,0	1,2
Iš viso	1525,7	100,0	419,3	100,0	7,8	100,0	1952,8	100,0

Įstaigos kreditinis įsiskolinimas 2012 m. sausio 1 d. – 57,7 tūkst. Lt, gruodžio 31 d. – 63,9 tūkst. Lt. Debetinių skolų 2012 metais Mokykla neturėjo.

Mokyklos patikėjimo teise valdomo Savivaldybės ilgalaikio turto likutinė vertė 2012 m. gruodžio 31 d. buvo 2162,8 tūkst. Lt.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus⁴.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniuose nėra reikšmingų iškraipymų, o Savivaldybės lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir jais disponuojama teisėtai ir ekonomiškai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad audito metu buvo taikoma atranka ir nebuvo tikrinti visi (100 %) ūkiniai įvykiai, sudaryti sandoriai ir ūkinės operacijos.

Audito metu, siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atlikta:

- išsami rizikos analizė (audito planavimo etape), kuri leido panaudoti rizika ir reikšmingumu pagrįstą audito metodiką, audito darbą sutelkiant didžiausios rizikos srityse;

- tvarkų, taisyklių, įsakymų ir kitų dokumentų peržiūra ir nuoseklios procedūros testai (kontrolės aplinkos tyrimas). Atlikus vidaus kontrolės aplinkos tyrimą, nustatyta, kad dėl mažo įstaigos apskaitos darbuotojų skaičiaus nėra galimybės įdiegti vidaus kontrolės procedūrų, todėl nuspręsta atlikti didesnės apimties pagrindines audito procedūras;

- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros (pagrindinės audito procedūros).

Svarbiausiose audito srityse (ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto, pajamų, darbo užmokesčio ir kitų sąnaudų, išlaidų apskaitos) sudarytos audito programos ir atliktos didelės apimties savarankiškos audito procedūros. Joms atlikti buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Dalyvauta ilgalaikio turto ir trumpalaikio turto (iš dalies) inventorizacijoje. Audito įrodymai gauti taikant skaičiavimą, patikrinimą, paklausimą, analitines ir kitas audito procedūras.

Audito metu surinkta pakankamai įrodymų nepriklausomai finansinio (teisėtumo) audito nuomonei pareikšti.

Šioje audito ataskaitoje vartojamos sąvokos: *VSAFAS* – viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartas; *VSS* – viešojo sektoriaus subjektas.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. DARBO UŽMOKESTIS

Savivaldybės taryba Mokyklai patvirtino⁵ didžiausią leistiną darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš Savivaldybės biudžeto, pareigybių (etatų) skaičių – 24 etatus, iš to skaičiaus 10,75 etato – pedagoginiai darbuotojai ir 13,25 – aptarnaujančio personalo.

Mokyklos darbuotojų darbo užmokestis nustatomas vadovaujantis Biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarka⁶, o pedagoginių darbuotojų – dar ir Švietimo įstaigų darbuotojų ir kitų įstaigų pedagoginių darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos aprašu⁷ (toliau – Aprašas). Biudžetinių įstaigų darbuotojų darbas apmokamas taikant koeficientus, kurių pagrindu imama

⁴ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁵ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. kovo 28 d. sprendimas Nr. T1-48 „Dėl Saločių Antano Poškos vidurinei mokyklai didžiausio leistino pareigybių (etatų) skaičiaus patvirtinimo“.

⁶ Žin., 1993, Nr. 28-655, 2005, Nr. 80-2904; 2008, Nr. 150-6101; 2009, Nr. 100-4185; 2010, Nr. 104-5385; 2011, Nr. 158-7477; 2012, Nr. 86-4504

⁷ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 18 d. įsakymas Nr. V-1315, pakeitimai 2012 m. balandžio 5 d. įsakymas Nr. V-610; 2012 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. V-1293.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta bazinė mėnesinė alga (bazinis valandinis atlygis), išskyrus minimalią mėnesinę algą ir minimalų valandinį atlygį.

Biudžetinės įstaigos darbuotojų darbo užmokestį sudaro:

- tarnybinis atlyginimas ar tarifinis atlygis (koeficientais), padaugintas iš bazinės mėnesinės algos dydžio;
- tarnybinio atlyginimo priedai;
- priemokos;
- vienkartinės piniginės išmokos, skirtos darbuotojams skatinti.

Mokykloje patvirtinta 8 pareigybės (13,25 etato), finansuojamos iš Savivaldybės biudžeto. Visos pareigybės užimtose. 2012 metais darbo užmokesčiui iš Savivaldybės biudžeto išleista 152,9 tūkst. Lt, iš jų 1,3 tūkst. Lt – priemokoms. Išėtinėms išmokoms priskaičiuota 12,3 tūkst. Lt

Pedagoginių darbuotojų darbo užmokestis

Mokyklos pedagoginiams darbuotojams darbo užmokestis mokamas iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos mokinio krepšeliui finansuoti.

Mokykloje 2012 metais⁸ buvo patvirtinta 11 pedagoginių pareigybių (10,75 etato). Visos pareigybės užimtose.

Mokykla 2012 metais darbo užmokesčiui išleido 1097,4 tūkst. Lt mokinio krepšelio lėšų. Didžiausią darbo užmokesčio dalį – 99,3 proc. – sudarė tarnybinis atlyginimas. Priedams išleista 8,2 tūkst. Lt. Vienkartinių piniginių išmokų 2012 metais Mokykla nemokėjo. Išėtinėms išmokoms išmokėta 26,6 tūkst. Lt.

Audito metu patikrinus darbo užmokesčio nustatymo, priedų ir priemokų skyrimo, darbo užmokesčio apskaičiavimo teisingumą ir teisėtumą, reikšmingų neatitikimų nenustatyta.

1.1. Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos išaiškino⁹ kad darbo teisiniai santykiai su mokyklos vadovu, kai pamokų skaičius didesnis už 5 kontaktines valandas per savaitę, turi būti įforminami pagrindinio darbo sutarties punkte „Darbo sutartis pakeista (papildyta)“.

Iki 2012 metų spalio 1 d. Mokyklos direktorius kaip mokytojas dirbo pagal antrą darbo sutartį toje Mokykloje.

⁸ Saločių Antano Poškos vidurinės mokyklos direktoriaus 2012-09-17 įsakymas Nr. V-59.

⁹ Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2011-07-27 raštas Nr. (15) SD-15941 „Dėl biudžetinės įstaigos vadovo papildomo darbo“ ir 2012-10-30 Nr. (25) SD-161K „Dėl mokyklų vadovų darbo“.

Savivaldybės taryba sprendimu¹⁰ Mokyklos direktoriui leido atlikti papildomą darbą (dirbti mokytoju) iki 2013 m. birželio 7 d., t.y. turėti papildomai 5 kontaktines valandas rusų kalbos ir etikos pamokų.

Vadovaujantis Darbo inspekcijos išaiškinimu, pagrindinėje Mokyklos direktoriaus 2001 m. vasario 19 d. darbo sutartyje Nr. 356 padarytas pakeitimas (papildymas).

Mokykloje **darbo sutartis, sudaryta su direktoriumi, kaip su Saločių vidurinės mokyklos mokytoju**, nebegalioja nuo 2012 m. spalio 1 d., tačiau nenutraukta.

2. TURTO VALDYMAS, NAUDOJIMAS, DISPONAVIMAS JUO IR APSKAITA

2.1. 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“¹¹ 45 punktu nustatyta, kad ilgalaikio materialiojo turto nudėvimoji vertė turi būti nuosekliai paskirstoma per visą turto naudingo tarnavimo laiką. Konkretaus ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos, kai turtas pradedamas naudoti.

Atlikus dalinę ilgalaikio materialiojo turto inventorizaciją nustatyta, kad Mokykla yra įsigijusi ilgalaikio turto, kuris nėra perduotas naudoti veikloje (pvz. 2011 m. gruodžio mėn. įsigyti penki kompiuteriai I-TECH, inv. Nr. 01480120-01480124, kurių bendra įsigijimo vertė 9196,44 Lt; sukauptas nusidėvėjimas 2012-12-31 – 1922,88 Lt), tačiau nusidėvėjimas skaičiuojamas nuo 2012 m. sausio mėn..

Mokykla nesivadovavo 12-ojo VSAFAS 45 punkto nuostatomis ir skaičiavo nusidėvėjimą naujam, neperduotam naudoti ilgalaikiam materialiajam turtui.

2.2. 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ 12 punktu nustatyta, kad VSS, tvarkydamas buhalterinę apskaitą, gali ilgalaikio materialiojo turto vienetai suskirstyti į kelis atskirus turto vienetus pagal savo poreikį, jei laikosi visų šių sąlygų: jei toks suskirstymas leis užtikrinti informacijos apie tokį turtą susiejimą su valstybės turto registruose esančia informacija. Susiejimas gali būti tiesioginis, kai turto vienetas apskaitoje sutampa su turto vienetu valstybės turto registre (kadastre, sąrašė, sąvade), ir netiesioginis, kai viešojo sektoriaus subjekto apskaitoje yra užregistruoti keli ilgalaikio materialiojo turto vienetai, kurie valstybės turto registruose yra užregistruoti kaip vienas objektas, tačiau apskaitoje jiems priskiriamas požymis, nusakantis valstybės turto registro suteiktą numerį.

Nekilnojamojo turto registre įregistruoti du pastatai – mokomosios dirbtuvės (unikalus Nr. 6793-0009-1030) ir pagalbinis korpusas (unikalus Nr. 6793-0009-1040), o į ilgalaikio turto apskaitos

¹⁰ Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2012 m. spalio 24 d. sprendimas Nr. T1-233 „Dėl Laimos Jankauskienės papildomo darbo“.

registrą šie pastatai įrašyti kaip vienas pastatas – ūkinis pastatas, (inv. Nr. 01010003); Registre įregistruoti du mokyklos pastatai, (unikalus Nr. 6793-0009-1028 ir 6793-0009-1051), į apskaitos registrus įrašyti kaip vienas mokyklos pastatas (inv. Nr. 01010012).

Nekilnojamojo turto registro duomenys apie patikėjimo teise valdomą Mokyklos nekilnojamojį turtą nesutampa su Mokyklos apskaitos duomenimis.

2.3. Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo¹² 15 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad valstybei ir savivaldybei nuosavybės teise priklausantis registruotinas turtas teisės aktų nustatyta tvarka turi būti registruojamas viešuosiuose registruose, o Lietuvos Respublikos nekilnojamojo turto registro įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad Nekilnojamojo turto registre registruojami pastatai, statiniai, žemės sklypai.

Mokyklos ilgalaikio turto apskaitos registruose apskaitytas 1982 m. statybos gyvenamas namas (inv. Nr. 01010010), kurio pradinė vertė 4039 Lt. Patikrinus vietoje nustatyta, kad tai yra nenaudojamas trijų kambarių butas dviejų aukštų daugiabučiame name Kiemėnų kaime. Butas nenaudojamas, neįregistruotas nekilnojamojo turto registre.

Mokyklos apskaitoje apskaitytas Nekilnojamojo turto registre teisiškai neįregistruotas 4039,0 Lt vertės gyvenamas namas.

Faktiškai tai yra ne namas, o trijų kambarių butas daugiabutyje.

2.4. Mokyklos turimam gyvenamajam namui (faktiškai – trijų kambarių butui) nėra suteiktas tarnybinio buto statusas, todėl jis priskirtinas socialiniam būstui. 2011 m. rugpjūčio 24 d. Savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T1 – 97 patvirtintas Šeimų ir asmenų, turinčių teisę į Savivaldybės socialinį būstą ar jo sąlygų pagerinimą, sąrašų sudarymo ir savivaldybės socialinio būsto nuomos tvarkos aprašas, kuris reglamentuoja socialinio būsto suteikimo tvarką.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, savivaldybių įsteigtoms įstaigoms patikėjimo teise naudoti ir valdyti Savivaldybės turtas perduodamas joms perduotoms savivaldybių funkcijoms vykdyti. Mokyklos veiklos nuostatuose nesuteikta teisė Mokyklai skirstyti ir suteikti rajono gyventojams socialinį būstą, todėl butas neturi būti apskaitytas Mokyklos apskaitoje, nes minėtos funkcijos ji nevykdo.

¹¹ Žin., 2008, Nr. 55-2085, Nr. 147-5920; 2010, Nr. 1-44; 2011, Nr.15-701.

¹² Žin., 1998, Nr. 54-1492; 2002, Nr. 60-2412; 2006, Nr. 87-3397; 2008, Nr. 36-1273.

2.5. Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintų Inventorizacijos taisyklių¹³ 55 punktą reikalauja atliekant inventorizaciją atskirus inventorizavimo aprašus sudaryti turtui, kuris yra sugedęs ir netinkamas naudoti.

Mokyklos apskaitoje yra apskaityto nenaudojamo nekilnojamojo turto: mokyklos bendrabutis, gyvenamas namas (faktiškai – butas).

Mokykloje atliekant metinę turto inventorizaciją nebuvo vadovaujama Inventorizacijos taisyklių reikalavimais, inventorizacijos aprašuose nėra duomenų apie nenaudojamo turto būklę, nenaudojamam turtui nesudaryti atskiri aprašai.

2.6. Pagal Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo nuostatas, savivaldybių biudžetinėms įstaigoms turtas patikėjimo teise perduodamas jų funkcijoms vykdyti.

Mokyklos apskaitoje apskaityti Namišių mokyklos pastatas ir jame esantys du elektriniai katilai bei elektros skaitiklis. Namišių mokyklos pastatą prižiūri, visas komunalines – ūkines funkcijas vykdo ir sąnaudas patiria Namišių seniūnija, todėl manytume, kad minėti ilgalaikio turto objektai turėtų būti perduoti valdyti Namišių seniūnijai.

2.7. Mokyklos patikėjimo teise valdomo valstybės turto apskaita tvarkoma atskirai nuo Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto apskaitos. Valstybės turto likutis išigijimo verte pagal 2012 m. gruodžio 31 d. apskaitos duomenis buvo 12,6 tūkst. Lt, iš jų: ilgalaikio materialiojo turto – 10,1 tūkst. Lt., nematerialiojo turto – 2,5 tūkst. Lt.

Valstybei nuosavybės teise priklausantis turtas Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais Savivaldybei valdyti, naudoti ir disponuoti juo perduotas patikėjimo teise. Mokyklai Savivaldybės tarybos sprendimais valstybei nuosavybės teise priklausantis 12,6 tūkst. Lt vertės turtas buvo perduotas valdyti, naudoti ir disponuoti juo taip pat patikėjimo teise.

Pagal Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymą¹⁴, valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą patikėjimo teise gali valdyti savivaldybės, tačiau savivaldybės biudžetinės įstaigos nėra priskirtos šiame įstatyme nurodytam valstybės turto patikėtinių sąrašui.

Savivaldybės taryba, nesilaikydama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo, Savivaldybei patikėjimo teise valdyti perduotą vals-

¹³ Žin., 1999, Nr. 50-1622.

¹⁴ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas (su vėlesniais pakeitimais), 1998-05-12 Nr. VIII-729, 9 str. 2 d. ir 10 str.

tybės turtą perdavė savivaldybės biudžetinei įstaigai - Mokyklai valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise.

3. BIUDŽETO IŠLAIDŲ SĄMATOS VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINYS

Įvertinus Mokyklos 2012 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinyje pateiktus duomenis, reikšmingų klaidų ir neatitikimų nenustatyta.

4. FINANSINIŲ ATASKAITŲ RINKINYS

Vadovaujantis 1-ojo VSAFAS „Informacijos pateikimas finansinių ataskaitų rinkinyje“¹⁵ 8 punktu, finansinių ataskaitų rinkinio tikslas – pateikti informaciją apie viešojo sektoriaus subjekto finansinę būklę, veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus, kuria naudojasi daugelis vartotojų (mokesčių mokėtojai, valstybės institucijos ir įstaigos, viešojo sektoriaus subjektų kreditoriai, tiekėjai, darbuotojai ir kt.), priimdami ir vertindami sprendimus dėl išteklių paskirstymo ir jų naudojimo teikiant viešąsias paslaugas.

4.1. 12 –ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ 66 punktas įpareigoja VSS sudarant finansines ataskaitas nustatyti, ar ataskaitinio laikotarpio pabaigoje yra ilgalaikio materialiojo turto nuvertėjimo požymių. Jei tokių požymių yra, VSS privalo nustatyti ir registruoti nuvertėjimo nuostolius.

Mokykla turi nenaudojamą pastatą - butą, prastos būklės pastatą – mokyklos bendrabutį, tačiau nuvertėjimas nenustatytas.

Mokykla nesivadovavo 12 –ojo VSAFAS 66 punkto nuostatomis, nes neįvertino nenaudojamo turto būklės, neapskaičiavo nuvertėjimo nuostolių, neįregistravo apskaitos registruose ir neatkleidė finansinėse ataskaitose.

4.2. 12 –ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ 71 punktu nustatyta, kad VSS veikloje nebenaudojamas ilgalaikio turto vienetas, kurį priimtas sprendimas parduoti, pergrupuojamas į atsargas to turto likutine verte tą dieną, kai priimtas sprendimas parduoti.

Mokyklos apskaitoje apskaitytą nebenaudojamą bendrabučio pastatą Savivaldybės taryba 2006 m. vasario mėn. priėmė sprendimą įtraukti į privatizuojamų objektų sąrašą. Turtas nepergrupuotas į atsargas, jam nepagrįstai skaičiuojamas nusidėvėjimas.

¹⁵ Žin., 2008, Nr.1-29; 2009, Nr.157-7103; 2010, Nr.49-2402; 2011, Nr.15-690; 2011, Nr.58-2775; 2012 Nr.21-982.

Mokykla nesivadovavo 12-ojo VSAFAS 71 punkto nuostatomis, nebenaudojamo mokyklos bendrabučio, kurį 2006 metais nuspręsta įtraukti į privatizuojamų objektų sąrašą, nepergrupavo į atsargas to turto likutine verte, jam nepagrįstai iki 2012 m. gruodžio 31 d. skaičiavo nusidėvėjimą.

Finansinės būklės ataskaitos straipsnio A „Ilgalaikis turtas“ eilutės II.2 „Pastatai“ likutis bendrabučio likutine verte padidintas, o straipsnis C. „Trumpalaikis turtas“ eilutės I.5 „Ilgalaikis materialusis ir biologinis turtas, skirtas parduoti“ likutis ta pačia suma sumažintas. Tikslios likutinės pastato vertės nustatyti negalime, nes nuo 2010 m. sausio 1 d. jam nepagrįstai buvo skaičiuojamas nusidėvėjimas, be to, nenustatyti nuvertėjimo nuostoliai.

Mokyklos bendrabutį tikslinga perduoti Savivaldybės privatizavimo fondui, kurio apskaitą tvarko Savivaldybės administracija.

4.3. Remiantis 6-ojo VSAFAS „Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas“¹⁶ 4 punktu, aiškinamajame rašte detalizuojamos veiklos rezultatų, finansinės būklės, grynojo turto pokyčių, pinigų srautų ataskaitose nurodytos sumos tiek, kiek reikalauja šis ir kiti VSAFAS ar kiek to reikia teisingai suprasti finansinėse ataskaitose pateiktai informacijai. Minėtame standarte nurodyta, kad aiškinamąjį raštą sudaro bendroji dalis (turi būti teikiami bendrieji duomenys apie viešojo sektoriaus subjektą, jo veiklą, informacija apie vidutinį darbuotojų skaičių per ataskaitinį laikotarpį ir kt.), apskaitos politika (turi būti nurodoma, kad viešojo sektoriaus parengtos finansinės ataskaitos atitinka VSAFAS, jei jos neatitinka, turi būti pateikti tokie neatitikimai ir jų atsiradimo priežastys, kiekvienam finansinių ataskaitų straipsniui taikytas konkretus apskaitos principas ir kt.) ir pastabos (pastabas sudaro lentelės ir (arba) tekstinė informacija, kuriomis paaiškinami reikšmingi finansinių ataskaitų straipsniai, pastabų galima neteikti, jeigu ataskaitinio ir praėjusio ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose atitinkamos informacijos nėra, t. y. finansinių ataskaitų straipsnių sumos lygios nuliui). Minėto standarto 15 punktu VSS įpareigotas, sudarydamas aiškinamąjį raštą, pateikti visas pastabas, kurios yra privalomos pagal šio ir kitų VSAFAS reikalavimus. Jei ataskaitinio laikotarpio finansinių ataskaitų straipsnių sumos, palyginti su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, reikšmingai pasikeitė, turėtų būti nurodomos tokių pasikeitimų priežastys. Mokyklos aiškinamojo rašto 2.4 punkte nustatytas reikšmingumo dydis – 0,05 proc. per praėjusius finansinius metus gautų finansavimo sumų vertės (2012 metais jis sudaro 1,1 tūkst. Lt).

Įvertinus Mokyklos parengtame 2012 m. finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte pateiktą informaciją nustatyta, kad ne visais atvejais buvo laikytasi VSAFAS reikalavimų:

¹⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. rugpjūčio 18 d. įsakymas Nr. 1K-247 (Žin., 2008, Nr. 97-3756; 2009, Nr. 157-7107).

- sąnaudų srityje nenurodyta, kiek darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų sudaro darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos etatų sąrašė nurodytiems darbuotojams ir kiek – kitiems darbuotojams, t.y. dirbantiems pagal terminuotas, autorines ir panašias darbo sutartis, ir kiek tokių darbuotojų yra (11-ojo VSAFAS 19 p.; 24 –ojo VSAFAS 34 p.);
- neatskleista ilgalaikio turto, kuris nebenaudojamas viešojo sektoriaus subjekto veikloje, likutinė vertė (12-ojo VSAFAS 76.3. p.);
- neatskleista informacija apie Mokyklos patikėjimo teise valdomą valstybei nuosavybės teise priklausantį turtą (12 – ojo VSAFAS 79 p.).
- neatskleista informacija apie Mokyklos kitiems subjektams išnuomotą turtą (valgyklos patalpos, maisto produktų automatui suteiktas plotas) (19-ojo VSAFAS 59 p.);
- nepateikta informacija apie pagal panaudos sutartis gauto turto vertę pagal turto grupes, nenurodytas panaudos laikotarpis ir galimybė jį pratęsti ir kt.(19-ojo VSAFAS 62 p.);
- nepaaiškintos reikšmingų pasikeitimų tarp finansinių ataskaitų straipsnių, lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, priežastys (pvz. Finansinės būklės ataskaitos finansavimo sumų likutis sumažėjo 30,3 tūkst. Lt; trumpalaikių įsipareigojimų likutis sumažėjo 12,1 tūkst. Lt; Veiklos rezultatų ataskaitoje pagrindinės veiklos pajamos ir sąnaudos sumažėjo 220,1 tūkst. Lt, ir t.t.) (6-ojo VSAFAS 15 p.).

Dėl to finansinių ataskaitų vartotojams (mokesčių mokėtojams, institucijoms ir įstaigoms, viešojo sektoriaus subjekto kreditoriams, tiekėjams, darbuotojams ir kitiems vartotojams) gali būti sudėtinga palyginti Mokyklos parengtame 2012 metų finansinių ataskaitų rinkinyje pateiktus duomenis su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu ar kitų VSS finansinėse ataskaitose pateiktais duomenimis, teisingai įvertinti finansinės būklės pokyčius.

Mokykla, nesilaikydama VSAFAS reikalavimų, 2012 m. finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte neatskleidė visos privalomos informacijos apie pagal panaudos sutartis gautą turtą, darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudas ir darbuotojus, nenurodė apskaityto nenaudojamo įstaigos veikloje turto likutinės vertės, nepaaiškino reikšmingų pasikeitimų tarp finansinių ataskaitų straipsnių, lyginant su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu, priežasčių. Dėl to finansinių ataskaitų vartotojams (mokesčių mokėtojams, institucijoms ir įstaigoms, viešojo sektoriaus subjekto kreditoriams, tiekėjams, darbuotojams ir kitiems vartotojams) gali būti sudėtinga palyginti Mokyklos parengtame 2012 metų finansinių ataskaitų rinkinyje pateiktus duomenis su praėjusiu ataskaitiniu laikotarpiu ar kitų viešojo sektoriaus subjektų finansinėse ataskaitose pateiktais duomenimis, teisingai įvertinti finansinės būklės pokyčius.

Atkreipiame dėmesį, kad 1-ojo VSAFAS 29 punkto nuostatomis, jei VSS tvarko apskaitą nesilaikydamas nors vieno VSAFAS ar jo reikalavimo, tuomet negalima tvirtinti, kad finansinių ataskaitų rinkinys parengtas pagal VSAFAS.

5. KITI PASTEBĖJIMAI

Viešųjų pirkimų įstatymo 85 straipsnio 2 dalimi nustatyta, kad perkančioji organizacija supaprastintus pirkimus atlieka pagal pasitvirtintas taisykles, kurias ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jų patvirtinimo paskelbia Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ir savo tinklalapyje, jeigu toks yra, taip pat sudaro kitas galimybes tiekėjams susipažinti su šiomis taisyklėmis. Šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalimi nustatyta, kad perkančioji organizacija rengia ir tvirtina planuojamų atlikti einamaisiais biudžetinais metais viešųjų pirkimų planus ir kiekvienais metais, ne vėliau kaip iki kovo 15 dienos, o šiuos planus patikslinusi – nedelsdama Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje ir savo tinklalapyje, jeigu toks yra, skelbia tais metais planuojamų atlikti viešųjų pirkimų suvestinę.

Saločių Antano Poškos vidurinės mokyklos supaprastintų pirkimų taisyklės ir einamųjų metų pirkimų planai neskelbiami Mokyklos tinklalapyje, neužtikrinti pirkimų viešumo ir skaidrumo principai.

6. VIDAUS KONTROLĖS SISTEMA

Vykdydama audito metu pateiktas rekomendacijas, Mokykla patikslino nurodytas paslaugų pirkimo sutartis; sutartis, kurios buvo sudarytos ilgesniam negu 3 metų laikotarpiui, nutraukė, teisės aktų nustatyta tvarka parinko tiekėjus ir sudarė naujas paslaugų pirkimo sutartis; patikslino Finansų kontrolės taisykles, nustatė papildomas vidaus kontrolės procedūras darbo laiko apskaitos srityje.

Vidaus kontrolės sistema ne visais atvejais atitinka jai keliamus reikalavimus. Remiantis audito metu surinktais įrodymais nustatyti trūkumai ilgalaikio turto nusidėvėjimo skaičiavimo, darbo laiko apskaitos, ilgalaikio turto apskaitos ir valdymo srityse, todėl vidaus kontrolė Mokykloje vertinama kaip patenkinama.

Pažymime, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo¹⁷ 5 straipsnio 1 dalies 7 punktu ir 7 straipsniu, biudžeto asignavimų valdytojai privalo užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą,

¹⁷ Žin., 1990, Nr. 24-596; 2010, Nr. 153-7781

buhalterinės apskaitos organizavimą, ataskaitų rinkinių pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir kitų teisės aktų reikalavimus rengimą ir pateikimą. Jie už tai atsako įstatymų nustatyta tvarka.

Vadovaujantis Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių¹⁸ 4 punktu, už biudžetinės įstaigos buhalterinės apskaitos organizavimą atsako biudžetinės įstaigos vadovas, o vadovaujantis taisyklių 20 punktu, vyriausiasis buhalteris atsako už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą, buhalterinių įrašų atitiktį ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų turiniui, apskaitos informacijos patikimumą, ūkinių operacijų teisėtumo, lėšų naudojimo teisės aktų nustatyta tvarka, tinkamo apskaitos dokumentų įforminimo kontrolę, biudžetinės įstaigos finansinės atskaitomybės sudarymą pagal sąskaitų duomenis.

REKOMENDACIJOS

Mokykla apie audito metu nustatytus neatitikimus buvo nedelsiant informuojama raštu¹⁹ ir žodžiu.

Atsižvelgdami į šioje ataskaitoje išdėstytus pastebėjimus, rekomenduojame:

1. Perskaičiuoti ilgalaikio turto nusidėvėjimą (pastebėjimų 2.1. p.);
2. Ilgalaikį turtą ir atsargas apskaityti, pergrupuoti pagal VSAFAS reikalavimus (pastebėjimų 2.2., 4.2. p.) ;
3. Spręsti Valstybei nuosavybės teise priklausančio turto, nenaudojamo buto, mokyklos bendrabučio bei Namišių mokyklos pastato ir jame esančio ilgalaikio turto perdavimo Savivaldybės administracijai klausimą (pastebėjimų 2.4., 2.6., 2.7., 4.2. p.);
4. Inventorizaciją atlikti teisės aktų nustatyta tvarka (pastebėjimų 2.5. ir 4.1. p.);
5. Rengiant finansinių ataskaitų rinkinio aiškinamąjį raštą, išsamiai atskleisti informaciją pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus ir kitą reikšmingą informaciją (pastebėjimų 4.3. p.);
6. Užtikrinti Mokyklos vykdomų pirkimų viešumą ir skaidrumą (pastebėjimų 5 p.);
7. Teisės aktų nustatyta tvarka nutraukti darbo sutartį (pastebėjimų 1.1. p.).

Šios ir audito metu pateiktos ir neįgyvendintos rekomendacijos, nurodant jų įgyvendinimo terminą, pateiktos rekomendacijų įgyvendinimo plane (žr. priedą).

¹⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymas Nr. 1K-170 „Dėl biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“.

¹⁹ Pasvalio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2012-11-28 raštas Nr. SS-49 „Dėl audito metu nustatytų klaidų ir neatitikimų“.

Dėkojame Mokyklos darbuotojams už konstruktyvų bendradarbiavimą bei pagalbą atliekant 2012 metų metinių finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių auditą

Prašome raštu pateikti informaciją Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai apie įgyvendintas rekomendacijas ir jų įgyvendinimą įrodančių dokumentų kopijas kas ketvirtį, iki ateinančio ketvirtio pirmo mėnesio 10 d.

Savivaldybės kontrolierė

Rima Juodokienė

Audito ataskaita surašyta dviem egzemplioriais: vienas – Saločių Antano Poškos vidurinei mokyklai, kitas – Pasvalio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybai.

Saločių Antano Poškos
vidurinės mokyklos
finansinio audito ataskaitos
2013 m. balandžio 3 d. Nr. A-3
priedas

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil.	Rekomendacija	Numatomi veiksmai	Rekomendacijos
------	---------------	-------------------	----------------

--	--	--	--

Numatomus veiksmus ir rekomendacijų įgyvendinimo terminus pateikė audituojamas subjektas